

I slutet av förra året drabbades Sverige av fågelinfluensa hos såväl vilda som farmade fjäderfän.

Epizteln sammanfattar det aktuella utbrottet och redogör även för en misstanke om svinpest som kunde avfärdas. Texten är sammanställd av Madeleine Gertzell, Jordbruksverket.

FÅGELINFLUENSA I TVÅ SVENSKA BESÄTTNINGAR 2016

Utbrott i en värphönsbesättning

I slutet av november konstaterades de två första svenska fallen av den högpatogeta fågelinfluensan H5N8 hos en vildfågel och i en stor värphönsbesättning i Skåne. Djuren på värphönsbesättningen hade uppvisat ökad dödlighet. Med anledning av utbrottet i värphönsbesättningen drogs ett stort arbete igång med att avliva samtliga djur på anläggningen, smittspåra och sanera byggnaderna. På anläggningen fanns, vid tidpunkten för utbrottet, cirka 210 000 värphöns.

För att motverka spridning av sjukdomen beslutade Jordbruksverket om avlivning av samtliga fåglar på den smittade anläggningen och om att upprätta skydds- och övervakningszoner. Zonerna innebar bland annat att inga fjäderfän eller fjäderfäprodukter fick transporteras eller flyttas in eller ut från området och att det var förbjudet för obehöriga att beträda stallar. Vid årsskiftet kunde skyddsområdet kring anläggningen hävas och i nuläget ligger endast spärren på gården kvar.

I arbetet med att bekämpa, smittspåra och sanera var ett flertal myndigheter, bland andra Jordbruksverket, SVA, länsstyrelsen och Livsmedelsverket, inblandade. I saneringsarbetet har även frivilligorganisationer som Lottakåren, Blå Stjärnan och Civilförsvaret hjälpt till med arbetet på den drabbade gården.

Utbrott i en hobbybesättning

Strax före jul konstaterades ett nytt fall av högpatogeta fågelinfluensa i en hobbybesättning på

FOTO: JOHAN BECK-FRIS

Med anledning av utbrottet av fågelinfluensa i värphönsbesättningen drogs ett stort arbete igång med att avliva alla djur på anläggningen, cirka 210 000 värphöns.

Utö i Stockholms skärgård. Djurhållaren hade noterat ökad dödlighet, nedsatt allmäntillstånd och minskad aptit under några dagar. Prover skickades till SVA för analys och det konstaterades att djuren var smittade. Den troliga smittorsaken var att djuren kommit i kontakt med vilda fåglar som smittat dem. Även i denna besättning beslutades om att spärra anläggningen och avliva djuren och sanera anläggningen. Den drabbade gården är fortfarande spärrad under saneringsarbetet.

Fakta om fågelinfluensa

Fågelinfluensa är en av de allvarligaste sjukdomarna som finns hos fjäderfä. Sjukdomen orsakas av aviära influensavirus. Dessa virus kan ge upphov till plötsliga sjukdomsutbrott med mycket hög dödlighet hos fjäderfä. Sjukdomsutbrott är vanligast hos tamhöns och kalkoner men alla fågelarter antas vara mottagliga för smittan. Influenzavirus kan ibland passera artbarriärerna och har bland annat infekterat gris, katt, mink och människa. Fågelinfluensa indelas i högpatoform (HPAI) och lågpatoform (LPAI) beroende på deras sjukdomsframkallande förmåga på fjäderfä.

Symtomen på högpatoform fågelinfluensa varierar men kännetecknas ofta av att sjukdomen inträffar plötsligt med yttringar som ökad dödlighet (varierar mellan 50–100 %), nedsatt allmäntillstånd, minskad aptit och diarré. Ibland ses svullet huvud och kam samt blödningar på benen, ökad förekomst av skinnägg och minskad äggproduktion eftersom de sjuka djuren slutar producera ägg.

Skyddsnivå två gäller fortfarande

För närvarande gäller skyddsnivå två för hela Sverige. Nivån innebär att djurägare ska ha sina fjäderfän inomhus. Om detta undantagsvis inte går att genomföra eller om fåglarna utsätts för onödigt lidande kan ankor, gäss, och strutsfåglar samt hägnat fjädervilt hållas inhägnade utomhus, men foder och dricksvatten ska ges inomhus eller under ett skydd ute. Det finns även vissa undantag för hobbybesättningar, se Jordbruksverkets hemsida för mer information.

MISSTANKE OM SVINPEST AVFÄRDAD

I mellandagarna sände en djurhållare i Västra Götaland tre slaktgrisar på cirka 50–60 kg till Eurofins i Skara för obduktion. Bakgrunden var att besättningen haft problem med enstaka dödsfall i cirka tre veckors tid. I den aktuella

slaktomgången hade 18 djur dött, med enstaka tillfällen av blodig avföring. För övrigt noterades inga andra kliniska symtom. Grisarna hade normalhull och slaktdjuret hade inte några anmärkningar på slaktkropparna. Djuren hade uteslutande hållits inomhus. Djurägaren bestämde att låta obducera de tre grisarna efter kontakt med sin besättningsveterinär.

Djurhållaren hade varit i Spanien i oktober och har inte haft några andra kontakter med utlandet. Han har bara en anställd som var sjukskriven fram till början av december. Denna person jobbar dock även på djurhållarens kusins gård. Den anställde använder enligt uppgift skyddskläder och stövlar i båda besättningarna. Grisbesättningen producerar omkring 4 500 slaktgrisar per år. Djurhållaren har mellangårdsavtal med en enda leverantör av förmedlingsgrisar.

Obducerande veterinär kunde inte utesluta klassisk eller afrikansk svinpest hos två av slaktgrisarna. Vid obduktionen sågs fibrinstråk i bukhålan, blödningar i lungor, hjärtmuskulatur och hjärtsäck, förtjockning av tarmväggen (med tecken på blödning), stora reaktiva lymfknutor i krös och halsregion samt förstörade tonsiller. Vävnadsprover (tonsill, mjälte, njure, tarm, tarmlymfknuta) från de två grisarna togs in till SVA för analys avseende klassisk och afrikansk svinpest. Analyserna utföll med negativt resultat för båda sjukdomarna och misstanken kunde avfärdas. ■

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisk sjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

En rådgivare du kan lita på

PTK Rådgivningstjänst ger oberoende rådgivning om din tjänstepension till dig som är ITP-försäkrad och medlem i veterinärförbundet. Din arbetsgivare betalar in pengar till din tjänstepension ITP. Du påverkar själv hur pengarna ska användas.

Rådgivningstjänsten är kostnadsfri och PTKs lojalitet ligger bara hos de förbundsmedlemmar som använder tjänsten. PTK säljer inga försäkringar och får ingen provision. PTKs uppgift är helt enkelt att hjälpa dig att fatta kloka beslut utifrån din ekonomi, din familjesituation och dina önskemål.

Gå in på PTK Rådgivningstjänst redan idag: <https://secure.radgivningstjanst.se/>